

NAPREJ

Državna licejska knjižnica

v Ljubljani

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

 Letnik V., šte. 18.
 Petkova številka „NAPREJA“
 izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS
Glasilo Kmetско-delavske zveze.

Stane letno 48— Din, mesečno 4— Din.

 Izhaja razen ponedeljka in dneva po
 prazniku vsak dan.

 Uredništvo in upravništvo: Celje,
 Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje.

 Naslov za dopise: Celje pošt. pred. 43.
 Telef. int. št. 65. Ček. rač. št. 41.959.

 Stane mesečno 20 Din.
 za inozemstvo 30 Din.

Oglasi: prostor 1×65 mm 1 Din.

 Dopise frankirajte in podpisajte, sicer
 se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Skupne akcije s komunisti.

Delavstvo ne vidi potrebe, da bi morali imeti več proletarskih strank. Če že hočejo imeti voditelji vsak svojo stranko, naj tega vsaj pri takih akcijah ne naglašajo, pri katerih mora biti proletarijat edin, združen. N. pr. zakaj ne bi vse proletarske stranke proslavljale skupno vsaj Praznik dela, ki ga moramo proslavljati skupno, ker drugače nima pomena? Kakšna manifestacija bi to bila, če bi manifestirali vsak zase? Čeprav so med nami razlike, vendar smo vsi za proslavo 1. maja, proslavljajmo torej skupno!

Ta misel delavstva je razumljiva. Dokler mislimo tako (in samo tako!) je tudi pravilna. Vendar smo mi odločni nasprotniki skupnega proslavljanja in sploh vseh takih skupnih akcij, dokler ne dosežemo skupnih organizacij. Vsako sodelovanje z nasprotniki je že samo po sebi neumno. Tisto govoričenje o enotni fronti proletariata naj bi pri pametnih ljudeh že vendar prenehalo. Tudi pri komunistih, narodnih socialistih, klerikalcih, demokratih, radikalcih, republikancih itd. — tudi tam so delavci, ki trpe, res je to. Toda tudi pri vojakihi so delavci, ki trpe in tudi na te so se komunisti zanašali, potem so pa izprevideli, da jih je upanje goljufalo.

Kdor živi med vojaki, živi po vojaško; kdor hodi med klerikalce, misli klerikalno; kdor občuje s komunisti, zapade komunističnim frazam. Ni mogoče drugače.

Če so med nami razlike glede programa in taktike, ne moremo ho-

diiti skupaj. Če takih razlik ni, potem ni nikakega zadržka, da bi ne mogli biti v skupni organizaciji. Če so komunisti tudi v »nezavisnih« organizacijah ostali komunisti, ne moremo nikakor skupaj, če so pa sprejeli socialistična načela in hočejo delati za socializem, čemu ustanovljajo nove strokovne organizacije in novo stranko.

Komunistični govori in časopisni članki so zdaj popolnoma drugačni nego pred tremi leti. Kar so takrat pobijali, to se jim zdi danes dobro (tako vsaj pišejo in govore!). Če so se res izpremenili, zakaj ne gredo z nami? Če se pa niso izpremenili in se hočejo le zato vriniti med nas, da nam razbijajo naše vrste in da potem na razvalinah zopet žanjejo svoje obupne uspehe bede in žrtev, se jih bomo branili s tistim sredstvom, ki je po našem prepričanju najuspešnejše za vse nasprotnike: z javnostjo. Če se je Lemež res izpremenil, mu ne more nihče braniti, če hoče vstopiti v našo organizacijo in delati v nji s svojimi silami. Če pa se ni izpremenil in če je pri njem socializem samo plašč, pod katerega skriva svoj komunizem, da ga zopet pokaže, kadar bo dovolila slavna vlada — potem ni lepo, da govori o socializmu tako po naše. Če enako govorimo, moramo enako delati in ni nikakega zadržka, da skupno delamo. Družbi smo dolžni, da v tem slučaju pozabimo na osebne neprijetnosti, ki so morebiti bile med nami. Ali ni tako?

Načelo javnosti nas pa ne bo privedlo samo notranje k odkritosrčnosti, ampak nam bo tudi na zunaj pomagalo premagati tiste lopove, ki nas zanašajo mešajo med pleve. Terorizem, nasilje,

tajni fondi itd. to je tisto, kar nas loči od komunizma. Ničesar pa ni, v čemer bi se mi razlikovali od tistega komunizma (skupnosti), ki pride edinole, če ustanovimo socializem (družbo, organizirano družbo). Končni cilj in pot k njemu sta enaka — čemu nasprotje?

Med te lopove spadajo oni, ki so neodkritosrčni. Kajti z neodkritosrčnostjo dajejo svojim bratcem na vladi povod, da ne preganja vlada tistega, ki kaj zagreši, grešnega dejanja samega, ki ga tudi mi obsojamo, ampak preganja delavstvo, njegove organizacije in njegovo svobodo. To se najlepše vidi, če premislimo sledeči ferman:

»Vršitev javnega shoda dne 1. 5. 1923. vzame okrajno glavarstvo na znanje, prepoveduje pa vsak obhod, ter vsako izobešanje ali nošenje rudečih zastav, dalje vseh znakov ali napisov, ki kažejo na boljševizem. Predložiti je natančni spored proslave in približno vsebino govorov, ki se nameravajo na shodu držati. Naslov se opozarja, da se ne bo dovolil noben protidržaven ali protidržavni govor ali kaka manifestacija. — Okrajno glavarstvo v«

Ali ne delajo torej neposredno za kapitalistični sistem vsi tisti, ki nas mešajo s plevami?

Poglejmo si v oči, da bomo dobri prijatelji!

Belgrajski glavni odbor SSJ ni bil izvoljen na kongresu, ampak sestavljen 1. 1921. pred Božičem, ko so voditelji po nalogu naše, hrvatske in srbske stranke ter s sodelovanjem nekaterih »centrumašev« na svojih sejah v Belgradu sklenili zedinjenje vseh teh strank v eno samo skupno Sociali-

stično stranko Jugoslavije. Določili so tudi program in pravilnik za to stranko. To zedinjenje naj bi potrdili posamezni kongresi prejšnjih strank, potem pa naj bi se vršil skupni kongres za enotno stranko za celo državo. Žal, da se je vršil samo naš kongres, drugi sploh še nobeden. Naš kongres v Trbovljah je sprejel skupni program in pravilnik, le da je pravilnik določil bolj natanko, tako da imamo že tudi pred skupnim kongresom res organizirano, čeprav samo na Slovenijo omejeno stranko, v kateri določajo o vsem njeni člani sami, deloma potom krajevnih in okrožnih organizacij, deloma pa potom pokrajinskega kongresa in na njem izvoljenega pokrajinskega načelstva in odbora. Zato v naših odborih niso več mogoče kakšne velike razlike glede programa in taktike, čeprav politika nikdar ne more biti taka, da bi bila vsem popolnoma všeč, kajti politika obsega vse stroke človeškega življenja in delovanja in nikdar ne bo mogoče, da bi v vseh zadevah vsi člani popolnoma enako poznali in razumevali vse male in velike zadeve — saj imamo vsak svojo glavo in razen tega živimo vsak v svoji okolici. Toda program in pravilnik sta nam sveta tako dolgo, dokler kongres ne sklene drugače, kajti le skupnost sme izpreminjati, posameznik nikdar. Zato se držimo sklepov tudi takrat, kadar nam niso všeč.

Drugače je to tam, kjer so se sešli ljudje različnih tendenc in ustanovili skupnost z namenom, da delajo v tej skupnosti vsak za svojo tendenco in da pridobe na ta način vso skupnost zase. Kjer je tako, tam se manjšina neče vdati večini, ampak dela po svoji glavi.

A. L.: Zaplotnikov Francelj v službah Sherlocka Holmesa.

(Prosto po Hugonu Vavrisu.)

(Dalje.)

Francelj mu je molče sledil. Ko sta končno zagledala v daljavi vlatkove svetiljke, mu je zrastle pogum in s tresočim glasom je vprašal:

»Kaj pa je, gospod Holmes?«

»Je že vse urejeno. Odkril sem zadnji pripravljeni atentat in ga tudi preprečil. Sedaj smo že varni.«

»Kaj tedaj.«

»V vlaklu vam vse povem.«

Pri lokomotivi se je Sherlock Holmes ustavil in trenutek govoril s strojevodjo in kurjačem. Nato so prinesli kladiva, klešče in drugo orodje. Kakih deset minut so vsi trije čepeli pri prvih kolesih lokomotive.

Končno sta bila Francelj in Sherlock Holmes zopet v vlaklu. Francelj

je bil nestrpen, kako pojasni slavni detektiv svoje tajno početje.

Vlak je odpeljal, Sherlock Holmes je prižgal cigaro in mirno začel:

»Premišljali ste gotovo o tem, zakaj sem ril z nosom po zemlji, kjer je neznanec imel svoj zavitek ko je počival. No, hotel sem zvedeti, kaj je imel v zavitku. Skoro vsaka stvar ima svoj posebni duh in vaje nos pozna popolnoma dobro, kje je n. pr. na mizi ležala pred tem usnjena denarnica ali kak drug predmet. Še bolj obdrže duh porošene stvari, n. pr. glina. Ugotovil sem, da je bil v zavitku termit.«

»Termit? Kaj pa je to?«

»Termit je šele nedavno iznajdena zmes, ki ima lastnost, da se lahko užge in gori s silovitim žarom, tako da se morejo raztaliti celo debele jeklene plošče v najkrajšem času. Vlomilci bank rabijo termit, da odpro železne blagajne. Zakaj je nosil neznanec po nedostopnih stezah v Sierra

de la Pena petindvajset liber termita? Očividno je hotel taliti železo. Razven tračnic je v bližini samo en v večji objekt iz železa, viadukt po katerem se ravno peljemo. Takoj mi je bilo jasno, da se namerava napad na dvorni vlak. Zadostovalo bi nasuti termita v sredini mostu počez, ga v pravem trenutku prižgati in v par sekundah bi bil most na tem mestu raztaljen, dobesedno prerezan. Vlak, tod idoč, bi se bil seveda pogreznil z viaduktom vred v prepad.«

»Ali ste našli ono mesto?«

»Da. Eden počeznih nosilcev viadukta je bil posut na debelo s termitom, pa tudi tračnice so bile nekoliko metrov posute s tem razstrelnim prahom. Vlak naj bi termit sam užgal, saj zadošča trenje koles ob tračnice, da bi se užgal. Odstranil sem termit z nosilca. Da pa smo popolnoma varni pred drugim morebitnim napadom, je spustil strojevodja krtačo pred lokomotivo čisto do tračnic, po-

leg tega pa jih škropi še z vročo paro, ki gotovo odstrani poslednji prašek termita.«

Francelj se je globoko oddahnil.

»Samo da še ostalih petindvajset atentatov srečno preživimo.«

Resnično se je vse srečno izteklo. Sherlock Holmes je s svojim bistrim razumom preprečil anarhistične napade drugega za drugim.

Tako je prišel Francelj brez vsake najmanjše poškodbe v London in se srečno objel s kraljem Edvardom in cesarjem Viljemom. Vsi trije potentati so šli ob največjem navdušenju množice v grad angleškega kralja, kjer ni bilo najrazličnejšim plesom, koncertom in radovankam ne konca in ne kraja.

Ves narod je plesal in se veselil, zakaj redkokdaj se zgodi da bi toliko vladarjev in tako mogočne naenkrat videl skupaj v miru in medsebojnem prijateljstvu.

Glavni odbor je odločno odklonil »enotno fronto«. Golouh je pa šel v enotno fronto in se postavil na čelo kandidatne liste pri taki enotni fronti. Torej se je brez dvoma pregrešil proti sklepu glavnega odbora. Vendar je njegova kandidatna lista izšla v »Radniških novinah«, v glasilu glavnega odbora. Odposlanec glavnega odbora poslanec s. Divac je na seji našega pokrajinskega odbora 8. aprila izjavil, da je to zagrešil urednik in da Golouhova listina ni bila nikdar od glavnega odbora priznana, temveč le vtilhotapljena v »Radniške Novine«, in da je urednik zato dobil ukor.

V »Napreju« smo pisali o tem dne 22. aprila (»Dva stvarna očitka«). »Radniške Novine« pa pišejo 1. maja, da to ni tako, da urednik ni dobil ukora, ampak so le »neki člani glavnega odbora« očitali to, sklenjeno pa da ni bilo nič. Golouhova kandidatna lista da je prišla v uredništvo iz belgrajskega tajništva, kakor vse druge, ki so bile objavljene, naši dve (urednik misli, da smo imeli samo eno) pa da nista mogli biti objavljeni, ker nista bili poslani glavnemu odboru v potrditev. Tako uredništvo. Kaj poreče na to glavni odbor, bomo kmalu videli.

Našim čitateljem je znano, kako je Golouh izkoriščal sklep našega letošnjega kongresa, naj se poskusi doseči sporazum za enotni nastop pri volitvah, če je to mogoče brez kršitve programa in pravilnika. Do zadnjega so se vršila pogajanja, na zadnje je pa kratkoma zahteval, naj priznamo njegov pakt z enotno fronto. Tako bi nam bilo kmalu skoro zmanjkalo časa za vložitev list. Kdo je takrat mislil na to, da pojdeta listi še v Belgrad v potrditev? Pa na tako formalno potrditev: Kar pride v tajništvo, gre v »Radniške Novine« in postane na ta način »uradno«, čeprav je popolnoma nemogoče, da bi bilo potrjeno, če bi glavni odbor res sklepal o potrditvi. Torej če bi ljubljanski škof tudi poslal svojo listo v Belgrad, bi bila tudi objavljena?

Naš pokrajinski odbor bi tudi rad, da bi mu krajevne organizacije pošiljale svoje kandidatne liste za občinske odbornike na potrditev. Dokler pa nima ne časa ne znanja, da bi mogel vse to delo izvršiti in pravilno preценiti posamezne kandidate, tako dolgo niti ne mara odgovornosti nositi, kaj še, da bi organizacije silile, naj pošiljajo. Naj odločajo same in naj potem same gledajo naj same trpe, če so slabo volile. Bodo znale za drugič bolj paziti! Potem vsaj neorganiziranih ne

Glava šesta.

Wilhelm der Gesprächige, der Verwandlungskünstler, der Kunstkenner. — Edvard Veseli. — Skrbi za evropsko ravnotežje. — Vladarji sveta v domačih plaščih. — Francelj dobiva. — Usodepolna trinajst. — Slovan povsod brate ima. — Peter Smola z Iga.

Francelj Zaplotnik je bil z obiskom v Londonu v celoti prav zadovoljen. Ravnotako se mu je zdelo kakor ob žegnanju doma. Jedli so, pili, plesali in zopet jedli in pili. Kralj Edvard je znal gostiti in si je tudi vred privoščil. Prav tako cesar Viljem.

Hitro se je sprijateljil Zaplotnikov France z nemškimi cesarjem in ga imel rad že zato, ker je pri uradni obiskih drage volje prevzemal nalogo govornika, tako da se ostalima vladarjema ni bilo treba posebno truditi. Viljemova slaba stran je bila, da je bil vedno razpoložen za govorance. Govoril je otrokom v šoli, občinskim in državnim funkcionarjem, damam v penzionatu, vojakom, poslanikom, deputacijam — skratka vsem, ki imajo ušesa. Druga njegova slabost je bila, da

bodo več volile! Pač pa bo naš pokrajinski odbor prav gotovo nekaj ukrenil, če se bosta v kakem kraju pojavili dve organizaciji, ki bosta vložili vsaka svojo listo. Sodil pa ne bo po tem, katera bo poslala listo v potrditev, ampak katera vrši strankin program in pravilnik. Tudi ne bo samo objavil dotične liste, ampak bo javno povedal, katera izmed obeh organizacij je naša. Stori bo to na svoji seji kot odbor, ne pa kot oseba, ki slučajno najde kos papirja v nabiralniku.

Kdor gleda površno, se mu bo zdelo, da smo vstopili že v nekak boj z glavnim odborom. V resnici je to baš nasprotno: zdaj se bomo začeli šele spoznavati in s spoznavanjem se začena šele predpriprava za pravo stvarno zedinjenje. V »Napreju« bomo še ta teden objavili članek iz »Radniških Novin« o organizacijskem edinstvu, iz katerega bodo naši čitatelji spoznali, kako smo si s srbskimi sosednji blizu. Le ena razlika je: pri nas so komunisti začeli z enotno fronto mnogo preje, zato smo se je morali mnogo preje braniti. Da pa gredo naša pota skupaj, to vidi vsak, kdor gleda.

Tedenski pregled.

Ponedeljek 23. aprila: Pašič konferira z demokrati in zemljoradniki o koaliciji. Demokrati zahtevajo poslovno vlado s kratkim programom in nove volitve. — V kragujevskem topniškem zavodu eksplozija: človeških žrtev ni, pač pa velika gmotna škoda. — Ker Nemčija ne more plačati vseh vojnih stroškov, zahtevata Francija in Belgija zase 36 milijard zlatih mark. V Poruhrju pa nadaljujeta z nasilnostmi. Začeli so pleniti razne blagajne, krađe celo denar in vozovnice, namenjene za potovanje otrok v inozemstvo. V Berlinu manifestacija za sporazum s Francijo. — Anglija in Francija sta v sporu radi angleške municije, katere Francija ne pusti izvoziti. — Stavka poljedelskih delavcev v Angliji končana. Sprejeli so 50 urno tedensko delo, za kar dobe 25 šilingov več plače. — Češkoslovaška vlada je odredila ostre represalije proti Madžarski, ki ne prepreči vpadov raznih tolp na slovaško ozemlje. — Parlamentarni odbor italijanske klerikalne stranke je z veliko večino glasov odobril fašistovski režim.

Torek 24. aprila: Tretja obletnica Zaloške ceste. — Pašič je vrnil mandat za sestavo vlade, ker se z demokrati ni mogel sporazumeti. Kralj demisijske ni sprejel; demokrati so svoja pogajanja obnovili. — Korošec in Spaho

se je vsakih pet minut preoblačil. Zarana je bil general konjenice, ob desetih lovec, opoldne admiral, popoldne športnik in tako dalje do večera. Vsakokrat so ga fotografirali, enkrat od spredaj, drugič od zadaj, tretjič z vrha.

Enkrat ga je gospod Francelj vprašal, če je že popolnoma zdrav in da li ga pri govorenju ne ovira polip v grlu, o čemer se je nekoč mnogo pisalo.

»Je že izrezan,« je odgovoril cesar Viljem.

»Ta je bil gotovo vesel, ko je bil zunaj,« si je v duhu mislil gospod Francelj, »saj ni imel nikdar miru.« Toda to si je samo mislil, tega ni rekel na glas, zakaž med vladarji mora vladati neka obzirnost in se ne sme vse povedati kakor med preprostim narodom.

Gospod Francelj se je čudil znanju cesarja Viljema, ki ga je imel v vseh panogah znanstva in umetnosti. V slikarskih galerijah ali razstavah je cesar Viljem s svojim orlovskim pogledom bliskovito preletel vse dvorane in razstavljene stvari, kakor bi imel svojo vojsko pred seboj in ne da bi dolgo

grozila, da v slučaju radikalno-demokratske koalicije zapustita parlament. Zemljoradniki so sicer obljubili sodelovanje v vladi, stavijo pa take agrarno-reformne zahteve, da so za Pašiča osebno nesprejemljive. — Na račun 300 milijonskega francoskega posojila bo naročila naša vlada v Franciji razne vojne potrebščine. — Internacionala živilskih delavcev na kongresu v Bazlu protestira proti nočnemu delu v pekarnah. — Začetek lozanske konference. — Unija pomorsko-prometnih delavcev v Ameriki je napovedala splošno stavko, da doseže zvišanje plač in izvedbo osemurnika. — Mussolini sprejme ostavko klerikalnih ministrov.

Sreda 25. aprila: V radikalnih krogih prevladuje odpor proti koaliciji z demokrati. Demokrati pa hodijo intervenirati h kroni. Federalisti snubijo Pašičevce za samoradikalno vlado. — V Belgradu akcija proti komunistom; več oseb že aretiranih.

Četrtek 26. aprila: Pogajanja za koalicijo se nadaljujejo. — Nemci pripravljajo novo mirovno noto, tičočo se Poruhrja; ponujajo 30 milijard odškodnine in obljublajo, da eno generacijo ne bodo začeli vojne. Francozi pa zahtevajo popolno kapitulacijo. — Mussolini je praznovanje 1. maja prepovedal, socialisti pa ga hočejo vseeno praznovati: kjer ne pojde z ustavitvijo dela, se odločijo podariti mezdo v socialistične namene. — Fašisti so začeli razbijati katoliške domače. — Na Angleškem so dobile ženske enako volilno pravico, kakor je moška. — Med sovjeti in Dansko trgovinska pogodba. — Kmetijski upori v južni Rusiji. — Komunistični kongres v Moskvi se je izjavil za povečanje rdeče armade. Čičerin in Krasin protestirata.

Petek 27. aprila: Pašič je vrnil mandat za sestavo vlade in dobil ga je demokrat Davidović. — Milanski kovinarji so zahtevali praznovanje 1. maja, fašisti so zato zažgali delavsko zbornico v Palermu. — Na Bavarskem spopadi med komunisti in nacionalisti. — Oženil se je na najslovesnejši način drugi sin angleškega kralja. Isti dan se je smrtno ponesrečilo 5, težko ranilo 20 rudarjev.

Sobota 28. aprila: Radikalci odklanjajo koalicijo z demokrati: Špekulirajo na samoradikalno vlado. — Pogajanja z Italijo bodo obnovili. Uspeha v Beogradu ne pričakujejo. — Mala antanta bo napravila demaršo v Budimpešti, da odvzame Madžarom pogum za izpade v Češkoslovaško in Jugoslavijo. — Rumunija je zaprla madžarsko mejo. — Poljski in češko-

pomišljal, je hitro in točno izrekal svoje šodbe o tem ali onem kipu, o tej ali oni sliki.

»To je precej dobro, tu bi moralo biti malo več modre barve, onole drevo je preveč krivo, oblak pa naj bi bil malo bolj na levo,« tako je pel svojo pesem brez prestanka. Vi so poslušali z največjo pobožnostjo; komaj pa se je cesar s svojo skupino umaknil, so že nadebudni umetniki držali svoje slike pod pazduho in drveli z njimi domov, kjer je ta pridral še modre barve, drugi je naravnal krivo drevo, tretji je premaknil svoj oblak bolj na levo v kot.

Angleškega kralja pa je Francelj zopet ljubil radi njegovih pariških doživljajev, z njim je šel najraje v gledališče k baletu. Zakaj prav tako kakor je bil nemški cesar Viljem v slikarstvu in godbi mož na svojem mestu, prav tako se je spoznal angleški kralj Edvard v znanostih in umetnosti vseh plesov in, priznati moramo, tudi Franceljnovo zanimanje se je nagibalo na to plat življenja.

(Dahc orih.)

slovaški socialisti so sklenili sprožiti akcijo, da vstopi Poljska v Malo antantanto. — Na Madžarskem je proslava 1. maja prepovedana. — Italijansko-avstrijska trgovinska pogodba podpisana. — Irski vstaši se odločijo ustaviti sovražnosti. — Beograjska vlada prepoveduje majniške manifestacije.

Politične vesti.

* Vest, da iz samoradikalne vlade ne bo nič, je bila zaenkrat samo nekoliko preuranjen demokratski bluf. Vlada je sestavljena (na stara kopita) in je že položila prisego in tudi že sojala. Dela od nje itak nihče ne zahteva. Federalisti so po besedilu zagrebškega sporazuma izjavili, da bodo to vlado podpirali. Naši klerikalci so vmes. Ljudje, zdaj vidite, kje je vaša tako zaželjena »avtonomija«, »republika« in klerikalni — kruh! Z najpodlejšo buržoazijo so se zvezali tisti, katerim ste v svoji neumnosti pri volitvah izrekli zaupnico, prevarili so vas, kakor se oslom spodobi, ne pa ljudem! Vse to smo vam na milimeter natančno prorokovali in niste hoteli verjeti. Kriva je vaša nepoučenost, za katero morate sami iskati zdravila.

* Majniške proslave so potekle po vsej državi precej skromno. Mnogo je temu kriva nezavednost in utrujenost delavnega ljudstva po tolikih frazah, ki se je dalo žnjimi v teh letih napajati. Tam, kjer so organizacije, je bil Prvi majnik povsod lep, v krajih, kjer so organizacije SSJ in KDZ. Iz tega se da spoznati, kaj je še edino zdravilo, da se ljudstvo ozdravi svoje strašne bolezni — duševne in telesne lenobe. Da ni bil 1. maj tak kakor druga leta, je tudi to krivo in morda predvsem to — ker so oblasti obhode, rdeče zastave in znake in tako dalje naistozije prepovedale. Tam, kjer je socializem ljudem vcepljen v srca, tam oblastne prepovedi niso dosti zalegle. Vseeno ni bilo incidentov, Znamenje, da ima buržoazija pred zavvednostjo in neustrašenostjo še vedno rešpekt. Delajte, sodrugi, da bo prihodnji maj ta rešpekt še večji!

* »Jutro« nam želi, naj bi bili v Celju resnejši nego v Ljubljani. Ker »Jutra« ne bomo imeli več v svoji skoro neposredni okolici, se naši obrazi prav gotovo ne bodo več tako na smeh držali. Zdravo!

* Radi reškega vprašanja so odpovali naši delegati zopet na Sisač, kjer se sestanejo z laškimi.

* Kako se fašistovski režim vzdržuje je najbolj pregledno iz naslednjih podatkov pri zadnjih volitvah: mesto Coccicola je bilo po fašistih blokirano, v 2 njegovih predmestjih, kjer fašistov ni, se volilci svoje pravice niso mogli poslužiti. V mestu Montalciano se je udeležilo volitev le 50% vseh upravičencev, v Ponderanu 24% in v mestu Sala Bielese od 600 komaj 44. Pa pravijo, da je ultranacionalizem narodom potreben, ker jim edini more ohraniti celokupno individualnost!

* Nemčija je poslala zaveznikom noto za ureditev svojega spora z njimi. Predlaga plačilo 30 milijard zlatih mark do 1. julija t. l. in pogajanja, pri čemer naj se čimprej upostavi prejšnje stanje.

Dnevne vesti.

Vsem organizacijam in naročnikom, ki plačujejo naročnino za »Naprej« ali »Ljudski glas« obenem s prispevkom pri blagajniku krajevne organizacije, naznanjamo, da velja zanje »Naprej« mesečno Din 17.— »Ljudski glas« pa Din 3. To od 1. maja dalje. — Uprava.

Reklamirajte takoj vsako številko, ki je ne dobite. Reklamacije so poštnine proste! Zadoštuje navadna dopisnica ali pa kar kos papirja, na katerega napišete

svoj naslov, manjkajočo številko, zgoraj v sredo »Reklamacija« in odpošljete na pravo »Napreja«.

Telefonske centrale so se otvorile v preteklih dneh pri poštah: Videm - Dobropolje, Vransko in Apačah. Pri pošti Metlika so pričeli dostavljati vsak ponedeljek, sredo in petek tudi za Svršak in Vinomer.

Splošno prevladuje mnenje, da one pošte, ki nimajo brzovanja, ki pa imajo telefonsko centralo, ne sprejemajo in ne odpravljajo brzovank. To mnenje je napačno. Te pošte odpravljajo predane brzovanke in prejema nanje naslovljene brzovanke po telefonu, kakor nam sporoča ljubljanska poštna direkcija.

DRŽAVNA BORZA DELA.

Pri vseh podružnicah »Državne borze dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptujju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 15. do 21. aprila t. l. dela 446 moških in 262 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 1120 moških in 259 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 464.

Promet od 1. jan. do 20. aprila 1923. izkazuje 15.145 strank in sicer 6835 delodajalcev in 8310 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 3041.

Dela iščejo: kovači, ključavničarji, monterji, peki, mlinarji, mesarji, natarji, natakarice, strojniki, kurjači, tovar. delavci, delavke, trg. sotrudniki, sotrudnice, sluge, pisarn. moči, vzgojiteljice, vajenci, vajejke itd.

V delo se sprejmejo: gozdni delavci, vrtnarji, zlatarji, usnarji, soboslikarji, zidarji, mizarji, železolarji, šivilje za perilo, sodovičar, služkinje, kuharice, vajenci itd.

Tiskovni sklad.

Zadnji izkaz	Din 10.355,50
Z. B. neizrabljeni stroški v	
Trbovljah 25. IV.	20,—
Fr. K., Ljubljana	10,—
Krajev. organizac. v	
Oplojci	14,—
Franc Podlunšek Hrastnik »	5,—
Z. B. neizrabljene potnine	
I. V. v Radečah - Zidanem-	
mostu	30,—
Preplačila pri Majskem listu	
(Radeče - Zidanost)	14,75
Vinko Požar in Franc Ma-	
gdalenič, Brežice	6,—
I. Vodišek, Zid. Most	3,—

Skupaj Din 10.458,25

Sodrug, zbirajte še nadalje za naš tiskovni sklad. Ne pozabite uporabiti za to nobeno priliko!

Ljubljana.

Mestna aprovizacija na Poljanski cesti št. 25 ima v zalogi ameriško mast po 36 Din za kg in pšenično moko št. 6 po 5 Din za kg.

Dogodbica z Miklošičeve ceste. v sredo ob pol 9. zvečer se je sprehajala trojica pijancev po imenovani cesti. Dva kavalirja sta spremljala eno damo, ki je bila tako pijana, da se ni mogla držati pokoncu. Ko so se pasanti začeli zgražati nad kavalirjem (med tem je seveda drugi odšel), da je takó žensko napojil, se je vnel kratek prepirček in konec vsemu temu sta napravila dva poklicana stražnika, katera sta odvedla damo v hladne prostore. Dobiček od tega pa ima — mačka, ter krojač, ki bo moral obleko popravljati. Promenada se je končala.

Celje.

Dijaški večer v četrtek ob pol 8. zvečer pri Svetelu v Gaberjih.

Javna občinska seja bo v ponedeljek ob pol 6. zvečer v magistratni dvorani.

Vsem sodrugom in prijateljem naznanjamo tužno vesti, da je danes ob 14. umrl po dolgi in mučni bolezni sodrug Alojz Senegačnik, zidar na Glavnem trgu 16/II. Pogreb se vrši v soboto popoldan ob običajnem času, t. j. okoli 17.

Celje. Po sklepu Akcijskega odbora drž. nameščencev in železničarjev dne 25. 4. se bo vršila enournna stavka v soboto, dne 5. tm, od 11. do 12. dopoldne povsod. Opozarjamo vse drž. nameščence in železničarje, da se bo vršil ta dan točno ob 11. javen shod na Krekovem trgu kot dokaz solidarnega nastopa vseh prizadetih. Gori imenovane opozarjamo tudi, da privedejo svojo bedno družino na shod. Po zborovanju se bo vršil obhod po mestu, skozi Aleksandrovo in Prešernovo ulico na okrajno glavarstvo, kjer bo deputacija osebno oddala resolucijo. — Akcijski pododbor Celje.

Službe prosti policisti v Celju so imeli 1. majnika prosto brez prošnji. Starejši policijski organi, zlasti upokojenci, se ne spominjajo take »velikodušnosti«, da bi imeli ob službe prostem času »prost 1. maj«. To se vidi, da vlada ne zaupa več izstradanim redarjem, da bodo pazili na socialiste in jih eventualno s sabljami pobijali, če bi se ne pokoravali strogim odredbam premarljivih policajkomandantov, ki so imeli »Bereitschaft«.

Zasmehovanja zakona o zaščiti delavcev in inšpekcije dela neče biti konec! V prvi jugoslov. žični industrijski družbi Fuchs in drug. delajo nekateri delavci po 14 — 16 ur na dan. Istočasno pa imamo celo vrsto ljudi brez dela. Taka je liberalna svoboda. Vsak dela, kar hoče. Kapitalist sme kršiti zakone, če so v škodo delavcev. Delavec sme tudi, če so v korist kapitalistov. Tisti pa, ki nima dela in zaslužka, sme izvršiti samo samomor, ki ga najdemo potem v kapitalističnih časopisih med dnevnimi noticami. Delavci take časopise kupujejo, ki kažejo gnilobo kap. druž. reda, pa jih ne razumejo, ker ne čitajo zato, da bi kaj razumeli. Kapitalistični uredniki tudi ne pišejo, da bi se, bralci kaj naučili, ampak pišejo le za kapitaliste, ki podobne novice izrabljajo napram svojim sužnjem, da dosežejo čim večjo pokorščino.

Maribor.

Franzev paromlin, ki je lanskega leta zgorel, so že dogradili in je že v obratu.

Delavci! Kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarov Peter Kozina & Ko., Tržič, ki so najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg 20.

Iz stranke.

Pokrajnski odbor SSJ in KDZ ima sejo v nedeljo 6. t. m. v Celju in sicer v hotelu Škoberne (»Pri Zamorcu«) ob 8. zjutraj.

Organizacije in zaupniki naj naslavljajo svoje dopise še vedno na dosedanji naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Kdaj, da se bomo preselili, bomo še pravočasno naznanili. **Pokrajnsko tajništvo SSJ in KDZ** v Ljubljani, poštni predal 168.

Vsem naročnikom. S 1. majem se je preselil »Napreja« v drugo tiskarno in sicer v Celje. Ljubljanskim naročnikom bomo sedaj pošiljali list po pošti. Če je bil kdo pri prepisovanju naslovov izpuščen, naj to takoj javi upravi, ki se bo nahajala še nekaj dni v starih prostorih v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6, I.

Za januar je obračunala še sledeča organizacija: 35. Guštanj 47; zadnji izkaz 1181 članov, zdaj skupaj 1228 članov.

Za februar je obračunala še sledeča organizacija. 29. Guštanj 49; zadnji izkaz 1111 članov, zdaj skupaj 1160 članov.

Za marec so obračunale še sledeče organizacije: 17. Guštanj 49; 18. Brežice ob Savi 15; 19. Liboje 24; 20. Ljubljana 41; 21. Zg. Šiška 28; 22. Škofja vas (naknadno) 4; zadnji izkaz 640 članov, zdaj skupaj 801 član.

Za april so obračunale sledeče organizacije: 1. Dravograd 16; 2. Brežice ob Savi 15; 3. Zg. Šiška 28; 4. Škofja vas 10; skupaj 69 članov.

Trbovlje. Odbor krajevne politične organizacije SSJ v Trbovljah je na svoji seji dne 29. aprila 1923 v smislu § 5. statuta pokrajinske organizacije SSJ za Slovenijo, izključil iz organizacije dosedanjega člana Jakoba Klenuovška.

Iz Brežic. Dne 25. III. se je vršil občni zbor podružnice K. D. Z. v Brežicah. Takrat ni bilo mogoče iz različnih vzrojev izvoliti novi odbor, kljub temu, da se je dal staremu odboru absolutorij. V ta namen je bil sklican sestanek podružnice K. D. Z. v Brežicah dne 22. 4. Bil je precej bolje obiskan, znamenje, da so se člani zanimali za svojo organizacijo. Izvolil se je sledeči odbor: Predsednik Ivan Baraga, namestnik Franc Varlec, tajnik Ivan Denk, nam. Matevž Brišček, blagajnik Ivan Kramer, nam. Ivan Kreačič, kontrola: Ivan Nepušlan, Josip Matjasič; odborniki: Jožef Urekar in Blaž Gobec. Po izvolitvi se na novo izvoljeni predsednik zahvali v imenu cellega odbora za izkazano mu zaupanje in pozivlja odbornike na intenzivno in požrtvovalno delo, da se delavsko gibanje spravi zopet v pravi tir.

Iz strok. gibanja.

Pekovski pomočniki pozor! Pekovski pomočniki v Mariboru se nahajajo od 22. aprila dalje v mezdnem gibanju. Zato naj ne išče nihče dela v Mariboru, dokler ne bodo pogajanja končana in efekti objavljeni v našem časopisu.

Vestnik „Svobode“.

Esperantisti v Sv. Lovrencu na Pohorju! V nedeljo 6. tm. dogovorjeni izlet. Pridite vsi! Dobimo se ob 13. v običajnem prostoru.

Zadružništvo.

Krajevni odbor prodajalen Konsumnega društva za Slovenijo, Sodna ulica in Krakovo-Trnovo vabi cenj. člane zadružnike na člansko zborovanje, ki se vrši v soboto 5. maja ob 8. zvečer pri »Novem Svetu«, Gosposvetska cesta v Ljubljani, Prešernova soba. Ker je dnevni red važen in koristen, pridite polnoštevilno.

Gospodarstvo.

Vrednost denarja: 1 dolar 94—94,75 Din, 1 češka krona 2,77—2,79 Din, 1 lira 4,59—4,62 Din, 1 franc, frank 6,35 Din, V Curihu stane 100 naših dinarjev 5,75 švicarskih frankov.

ZAVEDNI SODRUGI BODO NAKUPOVALI SAMO PRI TVRDKAH, KI INSERIRAJO V NAŠEM LISTU.

Odgovori k nagradni tekmi.

Radi neprestanih zaprek, kakor zdaj zopet selitev, se ni razsodišče dokončalo svojega dela pri določitvi nagrad za najboljši odgovor, zato naj nihče ne misli, da bo vsak teh odgovorov, ki jih objavljamo, dobil nagrado. Kakor smo že poročali, bomo objavili tudi daljše odgovore, ker so v njih zrna, ki bodo marsikomu dobrodošla.

Št. 8. geslo: A. K. iz Celja.

Kdo je največji sovražnik proletariata?

Kakor smo morali v šoli odgovorjati na razna vprašanja, tako je

treba tudi sedaj, da, in tudi dolžnost je naša, da razmotrivamo in se učimo odgovarjati na vprašanja, ki so važnejša in tudi koristnejša nego nekatera šolska.

Tako smo čitali nalogo, ki je zelo važna. Učitelj nam pove, da ima proletariat tri sovražnike: Glad, nevednost in strah. Kateri je najhujši?

Po mojem mnenju je najhujši sovražnik vsega proletariata, sploh pa slovenskega: **Nevednost.** Če bi proletariat redno zahajal na shode, diskusije, predavanja, če bi čital socialistične knjige in časopise, ne bi bil več neveden. Vedel bi natančno, kaj namerava ta ali oni podjetnik, kaj pomeni ta ali ona diplomatska konferenca, kaj namerava ta ali ona država v prid kapitalizmu. In gotovo bi kmalu spoznal, da se mora združiti v velikansko armado, katera bi ne poznala mej med črno- in belokožci, med kristjani in mohamedanci, ampak bi roko v roki ščitila interese ubogih proletarcev.

Radi nevednosti je izbruhnulo svetovno klanje, kjer je brat z bratom, tovariš s tovarišem, proletarec s proletarcem umiral. In zakaj? Za par glavčev, za par špekulantov, ki so na račun proletarske nevednosti postali milijonarji in za plačilo nam izročili še ostala dva sovražnika: glad in strah pred njimi. Kdor se tega ne bo zavedal, bo še vedno v prazno skledo gledal.

Ta sovražnik se je pojavil tudi pri zadnjih občinskih volitvah v Ljubljani. Ker so nevednost, glad in strah pozabili na Zaloško cesto!!!

I. P. iz Nove vasi pri Rakeku, št. 25.:

Vseh dežel proletariat hodi v dvajsetega stoletja dobi za pravico v hudi borbi. Pa ne dajmo se strašiti, od nasprotnikov loviti; dajmo skupaj se združiti, nikdar več se ne razbiti v socialistični organizaciji, v naši pravični zastopnici. Njeno časopisje si naročite, iz njega se izobražujte, s tem nasprotnike odbite in zasluženi kruh si priborite.

Št. 53. R. Turšič:

Radi nevednosti in neumnosti jih največ trpi gladi, a vsi smo nesrečni zaradi strahu.

Strah pred bodočnostjo, strah in trepet pred nezasluženi udarci in nepoznani višjo silo, groza in strah pred tisto oblastjo, katero smo sami dali brezvestnim izkoriščevalcem in brezčutnim pijavkam naše krvi in naših otrok, strah pred samim seboj.

Najprvo iztrebimo strah v množici, da pride do spoznanja in nikjer ne bo najti gladi.

Zatorej smatram strah kot prvega in največjega sovražnika vsega delavnega ljudstva.

Širite proletarski tisk!

Pridobivajte »Napreju« naročnikov!

Afera s poštnimi znamkami pred sodiščem.

Dne 1. maja se je vršila pred ljubljanskim senatom razprava radi ponarejanja poštnih znamk. Trajala je od 9. dopoldne do 1. ponoči. Obtoženi so bili: trgovca z znamkami Jurca in Simončič, litograf Jože Padevet, tiskar-

ki vajenec Satler in Marija Židanova. Ponarejali so poštne znamke v Blaznikovi — kakor je »Jutro« cinično pisalo v »socialistični« tiskarni. Proti faktorju Valášku, trgovcu z znamkami Franju Počkaju in poštnemu uradniku Gaberju, ki so bili tudi aretirani, je bila preiskava ustavljena. Predsedoval je razpravi višji sodni svetnik Mladič, državni pravdnik je bil dr. Munda. Kot zastopniki so bili: dr. Krejči, dr. Švigelj in dr. Tomišek. Obtoženci so priznali svoje dejanje, trde pa, da se niso kazensko pregrešili, ker se tudi v drugih državah privatno ponatiskujejo že iz prometa vzete znamke. Zaprisežene priče so bile: poštna ravnateljica Podgornik in dr. Janko Debeljak in poštar Černe. Potem trgovci z znamkami Franc Počkaj, Jakopič, Pilhan in Barič. Kot sodniška izvedenca sta fungirala filatelista dr. Dereani in Čurn. Dr. Krejči je zahteval, da naj bo poklican kakšen trgovec z znamkami kot izvedenec, kar je bilo pa odklonjeno.

Obtožnica Jurca in Simončič sta izpovedala, da je priča Počkaj obtožnica Satlerja prigovarjal, da naj pove kje so ponarejeni klišeji skriti, ker da hoče on Jurco in Simončiča uničiti in sicer ne zaradi tega, ker prodajata ponarejene znamke, ampak zato, ker jih prodajata prepoceni. Obtoženc Satler je končno to tudi potrdil. Dobil je od Počkaja nekaj sto kron ter bil povabljen v hotel »Union«. Trgovca Jurca in Simončič sta izpovedala, da je trgovec Počkaj od njih tudi zahteval klišeje, ona pa sta zahtevala, da se v njihju prisotnosti uničijo. Počkaj je priznal, da je dal Satlerju denarja, toda zanikal, da bi on kaj tacega rekel, da hoče uničiti Jurca in Simončiča. Predno so bile pa te priče poklicane k zaslišanju, je dr. Krejči rekel med drugim: Ena partija sedi tu na zatožni klopi, druga partija pa zunaj čaka. Po Počkaju je bil zaslišan poštni ravnatelj Podgornik, ki je imel nalog nadzorovati tiskanje znamk v Blaznikovi tiskarni, oziroma je bil šef nadzorstvenih organov. Rekel je, da tudi on ni ničesar opazil, ker je le malokrat prišel v Blaznikovo tiskarno, ker so nadzorovali to delo zato določeni uradniki. Od teh uradnikov ni bil nihče k razpravi poklican, ker so bili že zaslišani pred preiskovalnim sodnikom in niso znali ničesar bistvenega navesti. Državni pravdnik je vprašal pričo Podgornika: »Povejte mi, gospod poštni ravnatelj, je-li tudi pozneje katerikoli prodajala poštne znamke, katere so že iz prometa?« Priča: »Ne vem, mi ni znano«. (Op.: še pred nekaj meseci je tukajšnja poštna uprava prodala staro zalogo znamk takozvane »kettenspringarje« nekemu beograjskemu čifutu za več milijonov kron; tukajšnji filatelisti so bili zaradi kupčije zelo ogorčeni, in ve že cela Ljubljana o tem.) Zatem je bil zaslišan poštni direktor g. dr. Debeljak. Ta se je izjavil, da je nekoč slučajno mimogrede šel v Blaznikovo tiskarno, kjer pa ni našel ravnateljca Podgornika; drugače ni bil nikdar v tiskarni, tudi je Podgornika na njegovo odsotnost opozoril. Odvetniki, državni pravdnik in predsednik senata so vprašali dr. Debeljaka, kje da je oni veliki ostanek 15 in 20 kronskih znamk, katere niso bile po izkazu poštnega ekonomata prodane ne pri poštnih uradih in tudi ne filatelistom. Odgovoril je na to, da so jih poslali v Beograd, da se država s prodajo teh znamk okoristi. Dr. Krejči pa je v končnem govoru rekel, da si da glavo odrezati, da država ni niti ene od teh znamk prodala.

V promet je prišlo le malo znamk po 15 in 20 kron. Faktično naročenih, torej tudi tiskanih, je bilo pa od poštno

uprave: 128.000 komadov po 20 kron in 45.000 komadov po 15 kron. Pri teh pa še niso štete makulature. Izdanih pa je bilo: pri poštnih uradih in filatelistom skupaj: 83.520 komadov po 20 kron in 37.008 kom. po 15 kron.

Popoldne so bili zaslišani trgovci z znamkami: Pirhau, Jakopič, Barič in Počkaj. Jakopič je navedel, da je oškodovan za 160.000 kron, pa da le še ima kot protivrednost vse znamke, ki mu niso bile konfiscirane. Barič mu je hotel kar v sodni dvorani odkupiti te znamke, da ne bi imel Jakopič 160.000 kron škode. Poštni uradnik in specialist filatelista Gaber se je itak že pri svojem zaslišanju pred preiskovalnim sodnikom izrazil, da bodo te znamke po sodni razpravi imele še večjo vrednost, kakor pa originalne. Trgovci z znamkami (in drugi filatelisti) so izjavili, da niso vedeli, da so to ponarejene znamke. Dr. Krejči je poudaril, da bi moral biti dotični slep, če ne bi opazil razlike v barvi, ker so imele 15 in 20 kronске originalne znamke le eno barvo, ponarejene pa so bili v vseh barvah tiskane. Potem je prečital predsednik zapisnike o zaslišanju prič pred preiskovalnim sodnikom. Faktor Valášek se je pred preiskovalnim sodnikom izrazil, da je trgovec Počkaj večkrat prišel gledat v Blaznikovo tiskarno, če so ostale kake makulature. Valášek se je tudi izjavil, da se poštne uprave začetkom tiska znamk niti brigala ni za makulature, ter jih je šele na njegovo incijativo prevzela v varstvo. Poštni uradnik Gaber je izpovedal pred preiskovalnim sodnikom, da je zamenjal makulature, katere je sprejel od poštno uprave v shrambo, za original (ker so makulature več vredne). Soproga Valášekova je izjavila pred preiskovalnim sodnikom ob času, ko je bil njen mož še v preiskovalnem zaporu, da je njen mož prinesel nekoč bonov po eno polo (100 komadov) 15 kronskih in eno polo (100 komadov) 20 kronskih znamk. Na njeno vprašanje, kje da jih je dobil, ji je odgovoril, da mu jih je dal Debeljak junior. On jih je potem nesel temu nazaj (Debeljak junior se sedaj nahaja v Ameriki in Valášek na Češkem). Poštni nadkontrolor Šemrov in drugi so izjavili, da so se makulature znamk vedno komisionelno uničile in klišeji odbrusili.

Državni pravdnik je zahteval kaznovanje vseh obtožencev. Obsojeni so bili: Jože, po § 176 na 3 mesece težkega zavora, Jurca po § 302 na dva meseca težkega zavora, Simončič po § 302 na tri mesece težke ječe, Satler po § 470 na 1 teden zavora, Židanova je bila oproščena, ker ni niti bila v zvezi s ponarejanjem znamk.

Odvetniki so se med razpravo večkrat izrazili, da je vsa zadeva v nekakšni gosti megli. Naši čitatelji niso tako slepi, da bi iz te megle ne mogli marsikaj precej jasno razločiti. Vprašali se bodo: kje so tisti konzuli, o katerih so govorili rimljanski politiki: caveant consules...! (Konzuli naj pazijo, da ne trpi škode država!) Kje so?

Naročajte dnevnik „NAPREJ“ in tednik „LJUDSKI GLAS“!

Dopisi.

Mislil, kaj govoriš. Neki obrtnik z »Glasom Svobode« v rokah in z rdečo kokardo v gumbnici — navidezni komunist — se je na nekem shodu izrazil napram svojemu sosedu:

»Naprej« je socialističen samo po imenu, drugače je pa kapitalistični hlapec.« Tako govore razgrajati samo z

namenom begati ljudstvo, ki danes še nima dovolj zavesti odločiti se za pravo pot. »Naprej« kapitalistični hlapec! Pozivljamo dotičnega obrekovalca, da to tudi dokaže. Pove naj samo en slučaj, kjer je kršil »Naprej« načela socialističnega programa. Dokaže naj, kdaj so voditelji socialistične stranke klečepazili pred raznimi ministri, tako kakor komunistični g. Fabjančič itd. še komaj pred 3. meseci. V svojih vrstah pometi, potem šele pojdi v druge, tam se pa prej prepričaj, kako in kaj delajo, potem zabavljaj in blati! To notico pošiljam v objavo, ker mi ni bilo mogoče pozvati lažnjivca na odgovor takoj na lico mesta, sicer bi bil s prepričanim motil shod. Saj tudi dvomim, da bi dotičnik odgovarjal, pa ga bomo z drugimi enakimi vred že naučili misliti in govoriti, ne samo čvekati. Vsi sodrugi, ki bodo še slišali kak pogovor, kjer tako pavšalno blatijo nepoklicani našo stranko, ali njene voditelje, njen tisk, naj takoj za vsako obrekovanje zahtevajo dokazov, pa bo kinalu konec tistih bacilov, ki hočejo okužiti zdravi zrak. Če vam bo kdo očital Toneta Kristana — recite: to je bilo in ti si sokriv, da je sploh bilo! Od l. 1921., od trboveljskega kongresa, ni več tako. In izdajalec proletariata zdaj ni T. K., temveč ti, ki od strani gledaš in čakaš, da ti drugi s svojim delom v zavednih organizacijah izboljšajo položaj. Čakaš, pa nisi niti tih — prepričaj se o stvari, čitaj »Naprej«, da ga boš poznal in potem dokaži, kaj je v njem nesocialističnega! — Zaveden socialist.

V pojasnilo. Na dopis iz Kotredeža v »Lj. gl.« oz. »Naprej« št. 80, nekaj opombe, da bo bolj razumljivo. Pravi naslov je »Lepa švicarska vila« in se ne tiče Kotredeža temveč Trbovelj. To, da ne bodo ljudje po krivih potih stikali za pisem, pa zakaj tak naslov? Stvar je sledeča: V Švico zahajajo največ takšni ljudje, ki imajo težke denarnice. Gotovo nimajo tam slabih koč. Iz tega bo že vsak lahko vedel, kje je taka razkošna hiša v Trbovljah. In g. Pristav strmi vanjo. Ker se pa pri nas ne da doseči, zato je začel agitirati za drugo stranko. Zavedni socialisti pa niso šli iz svoje stranke, temveč so rajši zahtevali pravilnik, ki jim je omogočil pomesti »bogove«. Če bi imel omenjeni gospod pravi interes za osvoboditev proletariata, bi istotako napravil: učil bi člane socialistični a b c, ne pa stranko razbijal za ustanavljanje novih. — »Avantgardisti« pa so tisti ljudje, ki bi radi rekvirirali za svoj žep, ne pa za družbo. Ali niso bili res takšni slučajji? — »Šlepemišlovci« so tisti, ki letijo za njihovo demagogijo ljudje, pa naj bodo to komunisti, klerikalci, radikalci ali pa orjunci. Ti ljudje znajo delati tudi s terorjem — ali ni to resnica? V javnost dajejo parolo: Kdor ni v naši stranki, se mu bo slaba godila! Tisti članek, ki ste ga priobčili v »Str. borbi« proti socialistom, ni bil umesten, ravno tako, da ste, gospod, na volilnem shodu pri Pravični agitrali za nekak nov Savez. Kaj nam je novega treba? Ker dobra je bila že prva Marksova internacionala, samo a b c socializma je treba znati in delati po njegovih naukih, pa gre vse prav, ne pa da se 10.000 oseb trese pred enim samim možakarjem, kakor je Tone Kristan. — Radi Orjuna pa ne rečem dvakrat, da bi ne šli v njo kakor Štefanovič k radikalcem. Da se znate izneverjati, ste že itak pokazali. — Da ste že blizu degradacije, se pokazate vošče. Sicer to ni pravilno, ker bi bilo bolje, če bi delali vsi pozitivno na tem, da se zopet združimo — ker nam je kriha treba in ne osebnosti. Baš sedaj se vodijo razna pogajanja za združenje — sedaj je čas, da se pokažejo ljudje, ki imajo resno voljo. Če bi združitev dosegli, potem bi nam tudi ne bilo več tre-

ba razne delovodje primerjati s takimi in takimi primerami — ti gospodje bi že sami pohlevni postali. — Torej nehajmo že z osebnostmi, predvsem nehajmo z osebnim koristolovstvom. Nehajte maso poneumnjevati, ker je vsak človek pod kožo krvav. Treba nam je demokracije. Zato je treba organizacije od spodaj navzgor, enake discipline za člane in voditelje. Dokaz zanjo je v progresivnem davku pač največji. Proletariat se mora sam rešiti, ne pa da bi delo prepuščali raznim doktorjem. Ti znajo po navadi delati le zase, socialistična stranka pa takega ne trpi. Saj ni goved, ki pohodi najboljšo, namesto da bi jedla od kraja, potem pa, lačna po lastni krivdi, muka. Kdor pregleda naš pravilnik, ta bo lahko videl, da smo baš nasprotno na pravi cesti.

Iz Ljubečne — Škofjavas. Nikjer na Slovenskem ni opekarska industrija tako razvita, kakor v Ljubečni, pa tudi malokje je opekarsko delavstvo tako nesramno izkoriščano od svojih delodajalcev in je tudi malokje delavstvo politično tako nezavedno in zaspano kakor ravno v Ljubečni. Opekarska strokovna organizacija bi bila na mestu, če bi bilo delavstvo bolj zavedno. Imamo politično organizacijo KDZ v Škofji vasi, a še ta ima neznanse težave in le žilavosti predsednika se je zahvaliti, da še živi. V vseh opekarnah v Ljubečni je težavno delo in če kje, je tukaj na mestu osemurni delavnik. Ali delavstvo mora v tukajšnjih opekarnah delati — čujte pa ne čudite se — celih dvanajst ur na dan pri tako težavnem delu in nesramno nizki plači! — Tukaj imamo nekega opekarskega podjetnika, nekdanjega pristaša Samostojne kmet. stranke in sedaj ljutega zagrizenega pristaša Kmečke, prav za prav farovške zveze. Ta človek plačuje delavce tako nesramno nizko in povrh jih še priganja kričeč: »Himmelsakrament! Gromske strele le hiter, le hiter, jaz gor plačam!« In ubogi delavci letajo s polnimi trascelni surove opeke — za čudo, da si noge ne zdrsajo. Pri raznih klerikalnih prireditvah pa kar razišpa z denarjem pridobljenim s krvavimi delavskimi žulji, če ga pa delavci prosijo za povišek plače, pa toži, da je joj. Veš, delavci ti debelijo tvoj trebuh in trebuch tvoje žene! Drugokrat kaj več. Na dan bodo prišle še razne manipulacije z opeko z nekdanjim Retablierungs-Stationom. Pa ne misliti, da je ta človek — Svetec! Mnogo bomo še krtačili po Ljubečni, pa tudi po ostali Škofjevaški občini. Se še vidimo!

Pragersko. O, gospodine, dični bratrec Leskovar! Ali mislite po vsem Pragerskem uvajati tako modo? Toda če mislite invalide s tako silo metati iz gostiln na cesto kakor slučajno dne 28. 4., no, potem pa že vemo, kako je. Toda če jim manjka roke, ni treba, da bi jim manjkate še glave. Da se drugič kak invalid ne bo več upijanil, se da tudi na drug način ukreniti, ni pa treba tako ravnati, da jih telesno še bolj poškodujete, sicer se bo še orjuna zgrazala. Kako pa je kaj pri vašem gospodu bratu v mesnici? Ne da bi s tem kaj slabega mislili, toda Čuk na palci je zadnjič baje videl neko žival v vaši mesnici tako čudne barve, da se je ustrašil in je rekel nam Pragerčanom, da ne bo več kupil tam nobenega mesa. Pa glejte, da ne bo Čuk na palci videl več kaj sličnega saj veste, da ne zna molčati. Rajši okno zaprite, bolje bo! Mi vas pa samo opozarjamo, da ponoči ne ljubimo svinjskih koncertov, ker njih smrtna melodija ponoči res slabo upliva na spavajoče Pragerčane. Kar se pa drugih stvari tiče, katere bi se lahko slabo obnesle za vaš ugled, jih bomo pa napisali takrat, če vam ne bo zadostovala lepa opozorilna beseda!

Smartno ob Paki. (Zopet ena žrtev alkohola in podivjanosti.) V soboto 27. aprila se je pri nas zgodil zopet umor, ki v zelo slabi luči razjasnjuje razmere, v katerih živimo. Več fantov, med njimi neki oženjeni mož, so po končanem dnevnem delu popivali v gostilni z. Steblovnika pri kolodvoru. Že pred deveto uro je prišlo med njimi do prepira in kmalu potem do pretepa, ki se je nato zmalj na cesti končal s pobojem. Ubij je bil Ferdinand Zeleznik, močan fant kakih 35 let, zelo priden (bil je tizen, medtem ko so bili drugi pijani). Med ubijalci, katerih je bilo 6, bil je tudi predsednik tukajšnjega »Orla« Brdnik. Žalostno to za našo občino, ki šteje med najbolj krščanske, pa navzlic temu ne mine leto, da ne bi katerega ubili. Svetovani bi merodajnim osebam, da bi se malo manj brigale za politiko in ne brusile zanjo noč in dan petá, pač pa naj bi rajše delale za protialkoholno gibanje in bi tako ubogim materam pripravile tiste grozne trenutke, ko objokujejo ubitega sina. Tudi malo več kontrole bi zahtevali nad našimi gostilnami. Da je to hud udarec za našega Orla si lahko mislite, ko je njegov predsednik uklenjen z drugimi vred z ročico od voza v roki, s katero je pomagal fanta ubiti, moraj romati v zapor. Zjutraj je bil še pri spovedi, zvečer pa pri ubijanju. To da mnogo misliti. To se tudi pri krščanskem nauku ne da oprati, kakor je naš g. kaplan poskusil. Proč z alkoholom, ustanovite protialkoholni klub, kjer naj ima pristop vsakdo, pa bo bolje držalo nego sto sokolskih ali ortovskih odsekov!

Laško. Občinstvo se opozarja na nepriznane krasne mladinske igre »V kraljestvu palčkov«, ki se vrši v nedeljo, dne 6. maja ob 1/3. pop. (pri polovičnih cenah za ev. šolske izletnike). Čisti dobitek je namenjen na polovico ubožnemu fondu laške šole.

Rajhenburg. Prvi majnik je za nami, pri katerem se pa mi nismo nič vrivali, ker je znano, kakšno je pri nas mnenje ljudstva o mednarodnem socializmu. Kar nas je zavednih, bomo že stali na straži. Vrivalo se nam listi nasprotnih strank, ki jih mi plačevali ne bomo, ker jih tudi naročili nismo. Zlasti Neodvisna delavska strokovna organizacija hoče rudniško delavstvo osrečiti. — Tisti, ki so vodili SLS, niso dočakali sreče, ki jim jo je obljubljal bivši poslanec Škoberne. Tudi volilci drugih strank pričakujejo prorokovane dobrote, pa so potrti. Ni čuda, če ni hotelo nas poslušati, ki nismo ničesar obljubovali oziroma samo tiste, kar bo ljudstvo s svojo zavednostjo samo znalo z organizacijo priboriti. — Po gostilnah je popivanje in popevanje precej ponehalo — delavske družine za tem gotovo ne bodo žalovale. — Iz našega trga se je delavstvo in uradništvo večinoma že izselilo v rudniške kolonije na Senovo blizu Boštanja. Mnogo pa jih prihaja iz raznih krajev. S poimnim kovčkom sem, v kratkem po navadi s praznim nazaj. Posebno od tukajšnjega Ljubljanskega stavb. podjetja. Gospodje imajo pač pravice, delavstvo se pa primi za nos in preišliju o svoji nezavednosti in lahkomišelnosti. — Precej nezavednosti so pokazali tudi naši somišljeniki, zato smo imeli malo glasov. Pa mi ne obupavamo. Obvestiti pa moramo vse tiste, ki dobivajo potom organizacije K. D. Z. »Ljudski glas«, naj svoje dolžnosti poravnajo. Kdor tega v najkrajšem času ne stori, lista ne bo več dobival in tudi kot član se izbriše. Naša organizacija ima težaven položaj, zato kličemo vse zavedne in zanesljive člane na delo zavoljo prepričanja. Kaj vam naj pomagajo še take volilne pravice, če niste svojega stanu zavedni in možje!

Brezice ob Savi. Kakor vse nam nasprotno stranke, tako je tudi NRS šla v volilni boj z geslom, da bo delavstvo

rešeno po par ljudih, ki reprezentirajo vladno moč nad vsimi državljani Jugoslavije. In v ta namen je izdajala ogromne vsote, čeprav ni imela v Sloveniji pričakovati nobenega uspeha. Dokazano je tudi, da je razdeljevala cele skladovnice listov brezplačno med revne delavce in kmete. Obljubljala pa je vse, kar se obljubiti da, in vsem — sploh nebesa na zemlji. Isto se je zgodilo pri nas v Brezicah. Tukajšnji trgovec Petan je moral dobiti precejšnjo vsoto denarja, ker je dajal vojnim invalidom po 200 K za agitacijo z listi in besedami. Žalostno, da gredo proletarci na take finančne. Še bolj žalostno je pa za take gospode kakor Petan, ki gredo povsod le tja, kjer jim kaj nese. N. pr. v avstrijski armadi, kjer je bil četovodja — a v pisarni za izplačevanje podpor, ne pa na fronti. Sedaj pa agitira tukaj za tako politiko, ki vodi zopet v tedanje razmere in farba nezavedno delavstvo — z njegovim krvavim davkoplačevalskim denarjem — da jih vodi na pravo pot. Delavci, čeprav zaslepljeni, so bili toliko odkriti, da so povedali, koliko so dobili od vas zato, da so raznašali sebi in celo vašemu stanu škodljive liste, kaj pa vi, g. Petan? Ali nam boste kaj javno povedali, koliko ste dobili denarja iz Belgrada, v kateremkoli listu?

Globoko pri Brezicah. V Globokem se je vršila 4. 3. občinska seja, na kateri se je obravnavala tudi točka o izvolitvi članov v volilno komisijo za skupščinske volitve. Ker je izvolil občinski odbor take može, ki iz političnih ozirov niso po godu bivšemu samostojnemu poslancu Ivanu Ureku, je ta začel intrigrirati, da jih izigra iz komisije. Ker so pa pri nas može, ki poznajo zakone, se mu akcija ni posrečila, čeprav je politična oblast sklepe dotične seje že razveljavila. Urek in naš župan — ta mu je tudi pomagal — sta začela intrigrirati samo zato, ker imata z volilnimi imeniki razne grehe na vesti. Menila sta, da javnost ne bo o tem nič zvedela. Ampak v volilni komisiji smo sedeli taki, kateri imamo tako razvajene jezike, da vse poveemo ljudem po pravicah. Glede imenikov znamo to povedati: Imela jih je občina dva, ki se nista njemala. Okrož. sodišče v Celju ju je potrdilo — znamenje njegove pazljivosti. Ampak mi zahtevamo od njega: da se en izvod uradno prekliče kot neveljaven; da ukaže občini Globoko, naj drugi izvod izpopolni, da se vsi vpišejo vanj, ki imajo volilno pravico, in izbrišejo oni, kateri so jo izgubili.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSSJ in KDZ).
Odgovorni urednik: Franjo Koren.
Tisk Zvezne tiskarne v Celju.

Iščem
delavca (Ziegelschlagler) za opekarno, ki zna stisvati zidarsko opeko na ročni stroj in ki bi delal pogodbeno ali na dnevno mezdo.

Rok Pelič, opekarnar.
Kočevska Reka pri Kočevju.

KAROL LOIBNER

PRI »ZVONCU«
Celje, Kralja Petra cesta.

Priporoča svojo pristno vsakovrstno špecerijsko blago po solidnih cenah.

Zvezna tiskarna

CELJE

Izvedljive v stroko spajajoča dela najhitreje in po dnevni ceni. Izdelajo vse tiskovine kakor: časopise, trgovske, hotelske in uradniške tiskovine, knjige, cenike itd. do najnovejšega barvnega tiska. Najbolje urejena

KNJIGOVEZNICA

Izvršuje hitro in solidno knjigoveška dela od najpriprostejše do najfinajše izpeljave

Iščem sobo.

Prost vhod, električna razsvetljava, mir, najrajiši zunaj mesta. Takojšnje ponudbe na »Naprejevo« uredništvo v Celju.

Prepričajte se,

da kupite po zelo ugodnih cenah vsakovrstnega sukna, blaga za perilo, krojaške potrebščine, izvrstno izdelane gumiplašče, usnjate suknje, obleke za gospode, dečke itd. pri tvrdki

Ivan Maslnak,
CELJE - Kralja Petra cesta 15 - CELJE

Vabilo

na

izredni občni zbor

Stavbene in gostilniške zadruga »DELAVSKI DOM« r. z. z o. z. v Trbovljah,

ki se bo vršil

v petek 18. maja 1923 ob 4. pop. v društveni dvorani.

Dnevni red:

1. Sprememba pravil.
2. Slučajnosti.

Če ne pride ob določeni uri zadostno število članov na občni zbor za sklepčnost, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi, v istih prostorih in z istim dnevnim redom.

TRBOVLJE, dne 30. aprila 1923.

Načelstvo.

Čitajte naš tisk!

Dnevnik »NAPREJ« stane mesečno Din 20—

Tednik »LJUDSKI GLAS« stane mesečno » 4—

Mesečnik »NAŠI ZAPISKI« stane letno » 25—

Karol Marks in Friderik Engels: »KOMUNISTIČNI MANIFEST« » 1—

Bauer - Uratnik: »POT K SOCIALIZMU« » 1—

»SOCIALIZEM IN VERA« broširana » 7—
lepo in trdo vezana » 9—

F. Engels - Žagar: »RAZVOJ SOCIALIZMA« od utopije do znanosti, stane » 5—
Naroča se v Ljubljani, pošt. preda št. 168.

Osebna naročila v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6, I. nad. (Učiteljska tiskarna.)

»DELAVEC« glasilo Strokov. kom. za Slovenijo, Ljubljana.
Družinski list »KRES« izhaja mesečno in stane letno Din 40—
Naroča se v Ljubljani, Židovska ulica 1.

Razširjajte naše časopise in knjige! V izobrazbi in zavednosti je naša moč!

Velika izbira rokavic, nogavic

R. Šinkovic nasl. K. Soss, Ljubljana
Mestni trg 19.

Sodarske pomočnike

sprejme z dobro plačo in vso oskrbo v hiši Fran Repič, Ljubljana — Trnovo. Istotam se spremejo vajenci.
Nastop takoj. 1—4

Čitajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k socializmu.

Cena 1 din.
Naroča se v upravi »NAPREJ«.

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

Brzjavni: Trgovska. Kapital in rezerve Din 17,500.000. Tel.: 139, 146, 458,

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana
(menjalnica v
Kolođvorski ulici)

**Žena v hiši gospodinji,
mož v gostilni prazni čaše ...**

Zakai?

Ker mu ne daš doma osvežujočega nadomestila. Skuhaj mu „Žiko“, z vročo ali mrzlo ga prikleneš na dom!

BRIVSKI SALON

IVAN ŽELEZNIK, CELJE

Kralja Petra cesta šte. 14.

se priporoča p. n. občinstvu in org. delavstvu.

Zmerne cene! Postrežba solidna!

1000 frankov mesečno

zaslužijo lahko ženske in moški vsakega stanu s sodelovanjem pri neki **holandski tvrdki.**

Zahtevajte vzorce in brošure proti poslanim 10 Din v bankovnih pri:

E. Bock, Wien VI.

Gumpendorferstrasse štev. 109/14.

+ Žene +

pomirite se, če vam mesečni red zastaja ali izostaja. Pomorem vam, zaščitim vaše zdravje in vam prinesem novega veselja do življenja. Uradno ocenjeno in za dobro spoznano. Obrnite se takoj na naslov:

K. Fesq

Hamburg B. 156, Papenstrasse 95.

Nepremočljive

dežne plašče

za dame in gospode

priporoča tvrdka

A. & E. Skabernè

Ljubljana, Mestni trg št. 10.

RIHARD KLOBUČAR ZOBNI ATELJE

GOSP. UL. 27 - CELJE - GOSP. UL. 27

napravlja in popravlja vse delo precizno, kakor: kavčuk, zlate krone, klin-ske zobe (Stiftzähne), zlate mostiče po zmernih in konkurenčnih cenah.

Nakupovalna zadruga

r. z. z. o. z.

V LJUBLJANI Dunajska cesta 33 („BALRAN“)

Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki vseh vrst. — Kolonialno špecerijsko blago, spirituoze, mast, sianina, mesni izdelki.

Uvoz!

Izvoz!

Telefon št. 366. Brzjavni naslov: Nakupovalna Ljubljana. Čekovni račun šte. 10.473.

Delniška glavnica in rezerve Din 36,000.000.

Ustanovljena 1900.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

naznanja, da se je preselila

iz poslovnih prostorov, Stritarjeva ulica šte. 2, v poslovne prostore v

novodograjeni lastni bančni palači

na Dunajski cesti šte. 1

v kateri je pričela dne **2. maja 1923.** poslovati.

Naslov za brzjavke: Banka, Ljubljana.

Tel: št. 261, 413 in 502; devizni odd. št. 503 in 504.

Podružnice: **Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.**